

3. 1. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Některé aspekty postavení starosty

Starosta je orgánem obce, jehož hlavním úkolem je zastupovat obec navenek a plnit úkoly, které jsou mu uloženy zákonem o obcích. V minulých letech byla věta, že starosta zastupuje obci navenek automaticky vykládána tak, že starosta obce byl považován za statutární orgán, a to i přesto, že tato skutečnost nebyla v zákoně (zákon č. [367/1990](#) Sb.) nikde uvedena.

Starosta je orgánem obce, jehož hlavním úkolem je zastupovat obec navenek a plnit úkoly, které jsou mu uloženy zákonem o obcích. V minulých letech byla věta, že starosta zastupuje obci navenek automaticky vykládána tak, že starosta obce byl považován za statutární orgán, a to i přesto, že tato skutečnost nebyla v zákoně (zákon č. [367/1990](#) Sb.) nikde uvedena.

Nový zákon o obcích (zákon č. [128/2000](#) Sb.) vnesl do této problematiky zcela jasno, a to skrze ustanovení § 103, které uvádí, že úkony, které vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, může starosta provést jen po jejich předchozím schválení, jinak jsou tyto právní úkony od počátku neplatné. Starostovi je tak výslovně odňata možnost, aby učinil právní úkon za jiný orgán obce, přičemž pokud tento úkon učiní, je úkon sankcionován absolutní neplatností, kterou již nelze jakýmkoli způsobem zhojit. Nelze zde uplatnit dodatečné schválení právního úkonu příslušným orgánem obce, protože pak tato úprava zcela pozbyla svého smyslu.

Z uvedeného tak vyplývá, že obec nemá statutární orgán. Má pouze starostu, který je oprávněn zastupovat obec navenek, za statutární orgán jej však nelze považovat. Starosta tak není zmocněn rozhodovat ve vnějších právních vztazích, ve kterých je zapotřebí schválení příslušného orgánu obce. Tento právní úkon za obec může učinit pouze na základě souhlasu tohoto příslušného orgánu obce.

Zákon o obcích kromě práv a povinností starosty také ve zvláštních ustanoveních řeší pravomoci stávajícího starosty v období od řádných voleb do okamžiku volby nového starosty. Dosavadní starosta tak od voleb do zastupitelstva obce do ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu, dále zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu a další nezbytné úkoly v samostatné působnosti obce, nejde-li o v zákoně vyjmenované úkony, jež jsou vyhrazené zastupitelstvu obce nebo radě obce.

Za situace, že zastupitelstvo obec nezvolí starostu na ustavujícím zasedání nově zvoleného zastupitelstva obce, pověří zastupitelstvo obce výkonem úkolů, jež v mezidobí náležejí do pravomoci dosavadního starosty, jednoho z nově zvolených členů zastupitelstva obce, a to nejdéle na dobu šesti měsíců. Pokud nově zvolené zastupitelstvo obce nezvolí starostu ani do šesti měsíců od ustavujícího zasedání, jmenuje přednosta okresního úřadu správce obce z řad zaměstnanců okresního úřadu. Správce obce zabezpečuje výkon přenesené působnosti a nezbytné úkoly v oblasti samostatné působnosti. Obecně lze říci, že je správce ve své činnosti dost omezený, ale i přes tento fakt, je jeho postavení v době jeho působení v obci poměrně důležité. Správce obce může být odvolán pouze přednostou okresního úřadu.

Komentář:

From: Duda Milan [mailto:dudam@mmp.plzen-city.cz]

Sent: Thursday, January 03, 2002 8:12 AM
To: redakce@epravo.cz
Subject: Komentář k článku 15572
Importance: High

Komentář k článku z 3. ledna 2002:

15572. Některé aspekty postavení starosty

Zásadně nesouhlasím s tvrzením, že starosta není statutárním orgánem obce. Pojem "statutární orgán" je legislativní zkratka, zavedenou § 20 odst. 1 občanského zákoníku. Designát pojmu "statutární orgán" je tímto ustanovením popsán nade vší pochybnost: "Právní úkony právnické osoby ve všech věcech činí ti, kteří k tomu jsou oprávněni smlouvou o zřízení právnické osoby, zakládací listinou nebo zákonem."

Že obec je právnickou osobou, to stanoví § 18 odst. 2 písm. c) občanského zákoníku. Že všechny právní úkony obce činí starosta (nejsou-li v souladu s § 20 odst. 2 občanského zákoníku interním předpisem obce svěřeny jiným jejím zaměstnancům nebo zastupitelům), to stanoví nade vší pochybnost § 103 odst. 1 věta první obecního zřízení ("Starosta zastupuje obec navenek"). Starosta tedy je statutárním orgánem obce.

Stanovisko v článku obsažené vychází z nepochopení pojmu "statutární orgán", tedy přesněji z přesvědčení, že statutární orgán je ten, kdo jménem právnické osoby činí její vnitřní rozhodnutí. Tak tomu však samozřejmě není ani u obce, ani u jiných právnických osob (vyjma příspěvkových organizací). Autor článku zjevně opomenul to, že právní úkon je projev vůle navenek (§ 34 občanského zákoníku) a má tedy dvě složky - vůli a její projev. Kdo u právnických osob tvoří vůli, to je stanoveno zákonem, zřizovací listinou nebo stanovami, v případě statutárních měst též jejich statutem. Navenek pak tuto vůli projevuje právě statutární orgán, v případě obcí tedy starosta, nejsou-li tímto úkonem pro některé konkrétní případy pověřeny za obec jiné osoby (např. podle § 104 odst. 1 věta druhá obecního zřízení).

To, že starosta nemůže jménem obce navenek projevovat právní úkony, jimž chybí složka vůle (putativní právní úkon), je nepochybné a bylo to nepochybné i před vydáním nového obecního zřízení, které to stanoví jen proto, aby byla vyloučena námitka dobré víry druhé osoby s obcí kontrahující (o nepoužitelnosti této námitky je však řada judikátů i z doby účinnosti dřívějšího obecního zřízení, takže výslovná úprava v novém obecním zřízení je nadbytečnou). Postavení "statutárního orgánu" právnické osoby v sobě nezahrnuje právo tvořit jménem právnické osoby vůli - toto právo může statutárnímu orgánu libovolné právnické osoby (vyjma příspěvkových organizací) svěřit interní předpis, stanovy, zakládací listina etc., ovšem nikoli nad rámec zákona. Tak ani jednatel společnosti s ručením omezeným či předseda představenstva akciové společnosti nemají podle obchodního zákoníku právo tvořit vůli právnické osoby ve všech věcech, neboť řada rozhodnutí (= tvorba vůle) je vyhrazena kolegiálním orgánům těchto právnických osob.

Prosím, aby byl můj komentář shora u článku uveden, neboť jde o zásadní právní otázku a Váš článek může svou nesprávností vnést zmatek do soukromoprávní činnosti řady obcí.

JUDr. Milan Duda
vedoucí právního odboru
Magistrátu města Plzně

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)